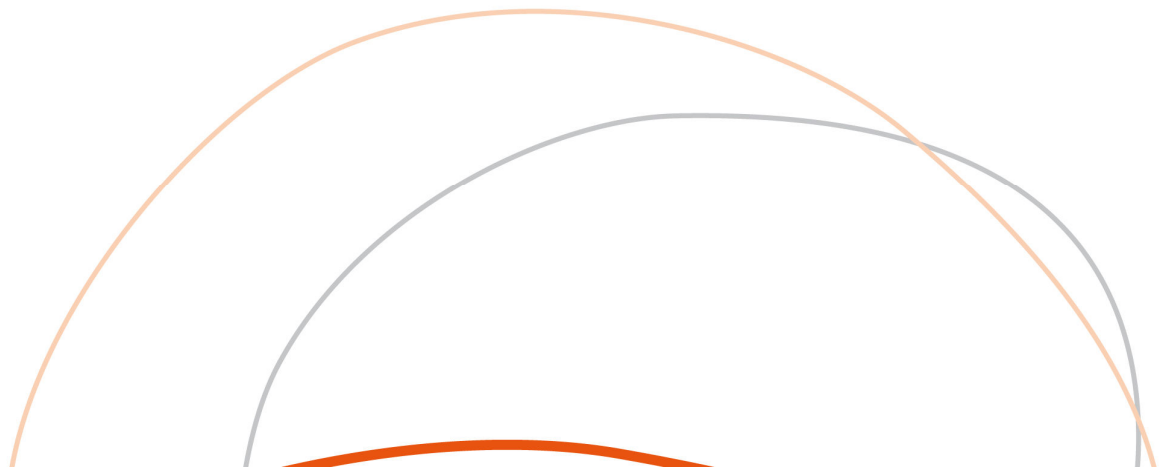

Bibellæsning

- helt konkret ... hvordan gør vi det i medvandring

HVAD GØR VI MED ORDET? ¹

Bibelen er ikke givet os for at øge vores kundskab, men for at forandre vores liv, hedder det - sat lidt på spidsen. Rigtigt forstået handler det om at leve Ordet ud i praksis - at handle på det. *"Når I ved det, er I salige, hvis I gør det"*, sagde Jesus til disciplene, som han netop havde vasket fødderne på. Kundskab om tjenersind udretter ikke meget. Praktiser tjenersindet!

Den praktiske og handlingsorienterede Jakob udfordrer os: *"Vær Ordets gørere, ikke blot dets hørere, ellers bedrager I jer selv"* (Jak 1,22-25). Gøre og ikke bare høre. Selvbedrag lyder slemt. Vi udfordres til at anvende og tilegne os Ordet. Til at reagere på det, Ordet siger til os. Det kan være, at vi tilgiver en ven, takker for Guds omsorg, begynder at bede for en kollega, omprioriterer noget i vores liv ... fordi noget i Bibelen har bevæget os til det. I kap 10 så vi eksempler på, hvordan vi kan sætte os nogle mål. Det gælder ikke mindst, når vi udfordres af Bibelens ord. Det er vigtigt, at tilegnelsen er så konkret og realistisk som muligt. Ellers skaber det bare modløshed.

Som medvandrere kan vi hjælpe hinanden ind i et sådant forhold til Ordet. Hvor vi sammen søger at finde ud af, hvad det betyder, og hvad det kan gøre i vores liv. Sammen kan vi hjælpe hinanden til at gøre Bibelen til en bog, vi bruger. Før vi bliver mere konkrete, vil vi antyde en enkel metode, som dybest set er en grundholdning, som vi altid kan møde Ordet med - **OFSA**:

- **O - opdage.** Hvad står der? Hvad siger denne tekst, ord for ord ...
- **F - forstå.** Hvad kan dette betyde? Hvad er meningen med det, der står skrevet?
- **S - sammenligne.** Genkender jeg dette fra andre vers, som siger det samme? Eller måske det modsatte? Hvordan passer det ind i resten af det, jeg ved om, hvad Bibelen siger? Krydshenvisninger, en bibelordbog, web-udgaver af Bibelen eller lignende kan være til god hjælp her.
- **A - anvende.** Hvad kan dette betyde for mig i mit liv? Hvad bliver min reaktion i holdning og handling på Ordets tale til mig?

HELT KONKRET ... HVORDAN GØR VI DET?

Man kan arbejde med Bibelen på forskellige måder. Flere end dem, vi præsenterer her. Særlig spændende er de mange kreative former for bibelarbejde, og de fungerer godt i dag. Specielt i det store fællesskab har disse former en vigtig plads. På en god måde

¹ Ressourcepapiret er et kopieret afsnit fra Kapitel 12 i *Medvandring* side 114-119 samt Bilag 3 i *Medvandring*.

varetager de Ordets ønske om at henvende sig til alle vores forskellige sanser. For, som Ordsp 20,12 siger: *"Øret, der hører, og øjet, der ser, Herren har skabt dem begge."*

Vores udvalg er i høj grad foretaget med tanke på medvandring og de erfaringer, vi har gjort der. Men lad dig endelig ikke begrænse af vores eksempler, hvis du selv har andre gode erfaringer.

"Ordhånden" ... en hjælp til at få et bedre greb om Bibelen

Vore fem fingre illustrerer forskellige metoder til at arbejde med Bibelen. Tallene i procent antyder, hvor meget vi husker eller bevarer af Ordet et år efter i forhold til de forskellige arbejdsmetoder.

*** HØRE ORDET ... lillefingeren ... 5%**

Matt 13,19: *"Når et menneske hører ordet om Riget ..."*

Her er vi mere eller mindre passive modtagere af forkyndelse i menighed og fællesskab. Eller vi kan lytte til cd'er pod-casts osv. Det er ikke ofte, vi husker ret meget af det, vi hører, et år senere.

*** LÆSE ORDET ... ringfingeren ... 15%**

Åb 1,3: *"Salig er den, som læser ... profetiens ord ..."*

Vi læser selv Ordet. Det kan være selve Bibelen eller forkyndelse i aviser, blade eller bøger. En bibellæseplan kan hjælpe os til at læse Bibelen systematisk og over en periode dække store dele af Bibelen. Vi kan læse alene eller sammen med andre. Det er heller ikke så meget af dette, vi husker et år senere.

*** STUDERE ORDET ... langfingeren ... 35%**

ApG 17,11: *" ... granskede dagligt Skrifterne for at se, om det forholdt sig sådan."*

Her arbejder vi aktivt og bevidst med bibelteksten. Så husker vi betydeligt mere et år senere. Der findes mange måder at studere Bibelen på, alt efter hvad vi ønsker at lære om. I bilag 3 uddybes dette mere, men vi nævner kort de vigtigste her:

- **Kapitelstudie.** Her tager vi en bog eller et brev i Bibelen kapitel for kapitel. På den måde kommer vi til at kende de forskellige bøger og breve og deres særpræg.

- **Versstudie.** Her fordyber vi os i et vers og tager det ord for ord og ser på helheden i verset.
- **Ordstudie.** Her ser vi på et enkelt ord, som vi ønsker at forstå bedre. Bibelleksikon og ordbøger viser, hvordan ordet bruges andre steder i Bibelen, og siger noget om ordets grundbetydning.
- **Temastudie.** Her går vi ind i et tema, som vi gerne vil have uddybet. Bibleordbøger, kommentarer og brug af krydshenvisninger hjælper os til at finde de forskellige afsnit, der siger noget om temaet.
- **Personstudie.** Her følger vi en person i Bibelen gennem en bog eller flere bøger. Stoffet kan hovedsageligt være samlet i én bog som Nehemias' og Ruths eller mere spredt, hvis det drejer sig om eksempelvis David, Peter eller Barnabas.

I et bibelstudie kan vi selvfølgelig kombinere de forskellige metoder. Nehemias kan jo både være et personstudie, kapitelstudie og udgangspunkt for et temastudie om lederskab.

* MEMORERE ORDET ... pegefingeren ... 100%

Salme 119,11: *"Jeg gemmer dit ord i mit hjerte ..."*

God gammeldags udenadslære er sagen. Hvis du repeterer lidt indimellem, husker du det hele et år senere. En velprøvet metode er at skrive versene ned på små kort, så du let kan tage dem frem i ledige øjeblikke. Du kan memorere vigtige vers fra andagten eller bibellæsningen. Eller centrale løfter og vers i Bibelen. Det kan for eksempel være

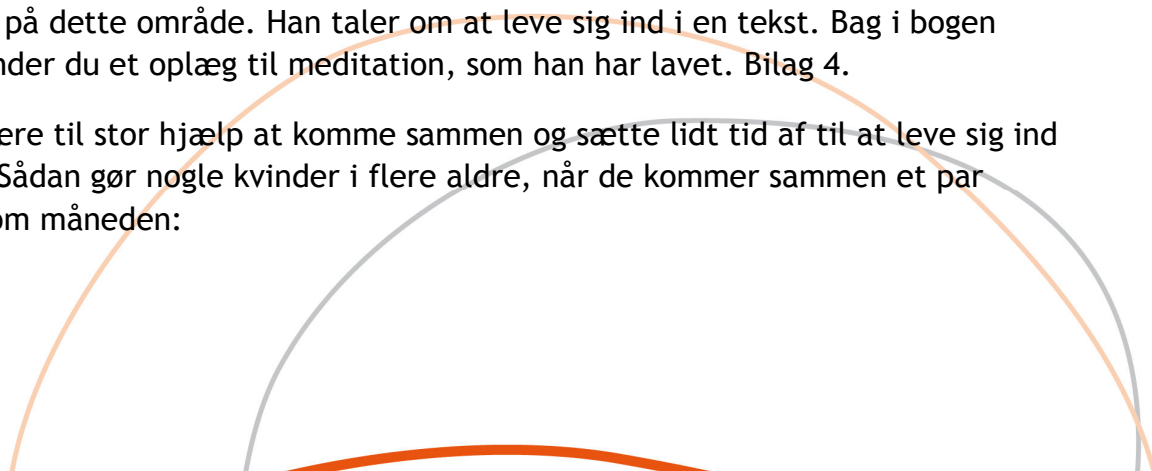
- nogle centrale løfter om frelsesvished, for eksempel 1 Joh 5,11-13.
- centrale vers, jeg behøver for at kunne præsentere evangeliet sammenhængende, for eksempel de centrale vers i broillustrationen (se bilag 2).
- et personlig vigtigt kapitel eller afsnit.

* MEDITERE OVER ORDET ... tommelfingeren

Salme 1,1-3: *"... men har sin glæde i Herrens lov og grunder på hans lov dag og nat."*

At meditere handler om at dvæle ved Ordet. Egentlig betyder det at tygge drøv på Ordet. At lade det synke ned i os, fordøjes, blive en del af os. *Edin Løvås* har været en foregangsmand på dette område. Han taler om at leve sig ind i en tekst. Bag i bogen *Medvandring* finder du et oplæg til meditation, som han har lavet. Bilag 4.

Det kan også være til stor hjælp at komme sammen og sætte lidt tid af til at leve sig ind i bibelteksten. Sådan gør nogle kvinder i flere aldre, når de kommer sammen et par timer en gang om måneden:

- Læser en tekst igennem sammen.
- Sidder hver for sig (gerne i forskellige rum i huset) en halv time og mediterer over teksten ud fra Edin Løvås' oplæg.
- Kommer sammen igen og taler om deres fund og tanker.
- Spiser sammen, gerne en medbragt madpakke, mens værten laver te/kaffe.
- Beder sammen for hinanden og for det, den enkelte har opdaget i arbejdet med Bibelen.

Ordhånden fæstner grebet

Jo flere af fingrene, der griber om Bibelen, jo fastere bliver grebet. Men af de fem er tommelfingeren, meditationen, den vigtigste. Den kan korrespondere med hver af de øvrige fingre på ordhånden og øge "værdien" af hver af dem. Den lukker også grebet og giver os et godt "greb" om Bibelen.

Mange af os har i dag det vigtigste forhold til Ordet igennem at høre det. Lillefingeren. I så fald har vi et godt vækstpotentiale! Hvad med at begynde at studere og/eller memorere Bibelen sammen med en ven? I et medvandrersforhold kan alle fem "fingre" tages i brug. Men medvandrersforholdet giver ekstra gode muligheder for at studere, memorere og meditere over Ordet.

At holde andagt sammen

Når vi læser Bibelen sammen på denne måde, kan vi for eksempel gøre det sådan:

- Bed en kort bøn som Salme 119,130: *"Dine ord giver lys, når de åbner sig"*.
- Læs teksten højt på skift.
- Brug nogle minutter til at tænke over teksten. Så kan det være godt at "kigge efter noget", så det bliver mere konkret. Her er to ideer:

1) Spørg som Paulus i ApG 20,8-10:

- "Hvem er du, Herre?"* Hvad lærer jeg om Gud, Jesus og Ånden i afsnittet?
- "Hvad skal jeg gøre, Herre?"* Hvad siger afsnittet mig om mit liv og min tro?

2) **Ljuset** (dette svenske ord sætter os på sporet af fem holdninger i møde med Ordet)

L - et *løfte*, jeg kan gribe fat i.

J - noget, jeg lærer om *Jesus* her.

U - en **udfordring**, som måske er til mig.

S - en **synd**, jeg bliver mindet om at være på vagt over for eller at bryde med.

E - et **eksempel**, jeg kan følge.

T - en **tilegnelse**, en reaktion hos mig på det, jeg har læst.

d) Dele de tanker, vi har fået fra afsnittet, med hinanden.

e) Bede sammen ud fra det, vi har opdaget - for os selv og for mennesker, vi tænker på.

BIBELBRUG I MEDVANDRERFORHOLD

Bibelbrugen kan starte ud fra alle tre hovedelementer i en medvandrersamtale: 1) "Hvordan står det til?" 2) Bibel og bøn og 3) Giv det videre. Ud fra alle disse startpunkter kan vi bruge de forskellige metoder, som ordhånden giver os. Alt eftersom det passer til den andens forhold til Bibelen, og hvad der passer til temaet.

1. "Hvordan står det til?"

Når vi starter med "hvordan står det til?" - betyder det, at vi finder vejen ind i Bibelen ud fra det levede liv. Tanker, erfaringer, skuffelser eller glæder, der mærkes på kroppen til hverdag, bliver udgangspunktet, når vi åbner Bibelen. Det er en spændende og livsnær vej ind i Bibelen. Den tager udgangspunkt i de spørgsmål, vi virkelig bakser med i livet her og nu. Og som vi har brug for hjælp til at få besvaret. For Ordet hører til på alle livets arenaer og i alle relationer. Bibelen siger noget om fest, konflikter, seksualitet, forvaltning, vrede, ledelse osv... Ingen sider af vores liv er Gud, vores skaber, uvedkommende, og selvfølgelig heller ikke hans ord - livets ord.

Udfordringen er, at det er vanskeligt for medvandreren at være forberedt. Det er ikke altid let lige på minuttet at finde noget, vi kan læse om det specielle tema. Vi kan forberede os ved at gennemtænke en del almindelige temaer, og hvor vi kan finde noget om dem i Bibelen. Der findes tilgængelige, enkle hjælpemidler! Men! Når alt kommer til alt, så har vi gerne mere på lager, end vi først troede! Her må vi få lov til at hvile i tro på og tillid til, at Guds ånd vil hjælpe og vejlede os. Det står i hvert fald i hans "instruks", at han skal give os de ord, vi har brug for. En mulig svaghed ved at begynde med "hvordan står det til?" er, at det let bliver lidt tilfældige tekster og temaer, vi snakker om.

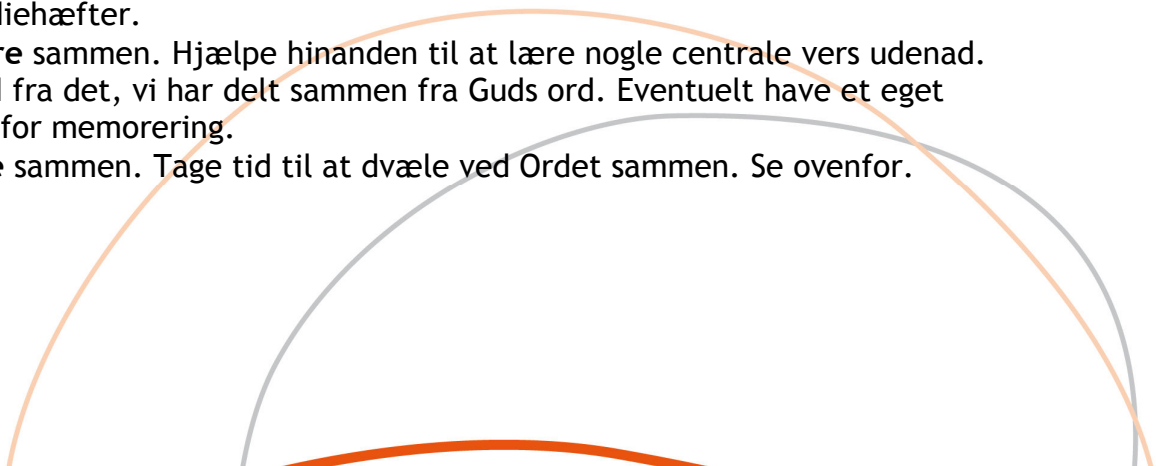
2. Bibel og bøn

Bibel og bøn forsvinder oftest som et eget punkt, hvis vi vælger at knytte bibelbrugen til et af de to andre punkter i samtalen. Bibel og bøn er dog så centralt for en Jesu discipel, at vi skal sikre os, at det er med også i vore medvandrerrationer. Ikke mindst, når bibelbrugen ikke knyttes direkte til liv og tjeneste, er det spændende at vælge noget, man har lyst til at lære mere om. Det er en mere planlagt og styret brug af Bibelen ud fra en bevidst tanke om, hvad man vil læse i Bibelen og hvorfor. Sammen kan man lægge en plan for, hvad man skal læse nogle gange fremover. Der er mange måder at gribe det an på afhængigt af, hvor man er i sit trosliv, sin livsfase, personlighedstype og ens egen historie på godt og ondt. Lad os prøve at antyde nogle muligheder.

A. Bibelbrug knyttet til det personlige andagtsliv

- **Hav en andagtsstund sammen.** Sammen med en ny kristen er det ofte ret så værdifuldt, hvis man gennem en vis tid hellere mødes til en halv times andagt om ugen end til en længere snak nu og da. At hjælpe folk i gang med at læse i Bibelen på egen hånd - vi kan vel ikke udføre noget vigtigere bibelarbejde end netop det!
- **Dele erfaringer fra eget andagtsliv.** Den, der deler, er derved et forbillede, som inspirerer den anden til at have et personligt andagtsliv. Der vil også ligge en træning i at dele de erfaringer, som man gør i sit eget andagtsliv. Svagheden er, at det bliver noget tilfældigt og springende.
- **Tag del i den andens andagtsliv.** Medvandreren kommer ind der, hvor den anden er kommet til i sin andagt. En sådan aftale hjælper den anden til at have en nogenlunde fastlagt plan for sin andagt. At medvandreren kommer med til nogle kapitler, kan være godt for, hvordan den anden kan læse de øvrige kapitler på egen hånd.

B. Bibelbrug med udgangspunkt i ordhåndens fem punkter

- **Høre Ordet sammen.** Gå til gudstjeneste, møder og lignende sammen. Samtale om det bagefter: "Hvad fik du ud af ...?"
 - **Læse noget fra Guds ord sammen.** Må gerne udvides med et af de efterfølgende punkter. Ved at blive enige om at læse et brev eller et evangelium sammen ved man, hvor "man er" fra den ene gang til den næste.
 - **Studere sammen.** Sammen arbejde grundigere med en tekst. Eller bruge bibelstudiehæfter.
 - **Memorere sammen.** Hjælpe hinanden til at lære nogle centrale vers udenad. Gerne ud fra det, vi har delt sammen fra Guds ord. Eventuelt have et eget program for memorering.
 - **Meditere sammen.** Tage tid til at dvæle ved Ordet sammen. Se ovenfor.
-

3. Give det videre

Det er også spændende og vigtigt at læse i Bibelen med udgangspunkt i, at vi skal "give det videre". Da er det den tjeneste, du står i eller søger at stå i, der styrer temaerne. Det kan være tjenesten i det store fællesskab, i den lille gruppe eller i en situation som medvandrere og/eller som vidne. I kan ønske at lære mere om

- jer selv og jeres udrustning.
- hvordan Jesus mødte mennesker.
- hvordan personer i Bibelen lærte om og udførte den tjeneste, som I vil prøve jer selv i.

Der kan hurtigt blive meget at spekulere over! Om bibelbrugen skal begynde ud fra livet eller tjenesten; om metoden, man bruger, skal være sådan eller sådan, og hvad ønsker vi at studere i Bibelen? Metoderne skal fremme bibelbrugen og har kun begrænset værdi i sig selv. Det, vi drømmer om, er, at Bibelen bliver en bog, der bliver brugt dagligt af flere. En bog, vi gerne åbner og finder nyttig og sand for både liv og tjeneste. En bog, der rummer hele livet og alt, hvad vi er. En bog, vi bliver oprigtigt glade for.

Bilag 3 (Fra Medvandring)

Forskellige bibelstudiemetoder

I kap 12 nævnte vi fem forskellige metoder til bibelstudier. Her følger en uddybning af dem. Hver enkelt metode kan bruges i dit personlige arbejde med Bibelen, på tomandshånd og i en bibelstudiegruppe.

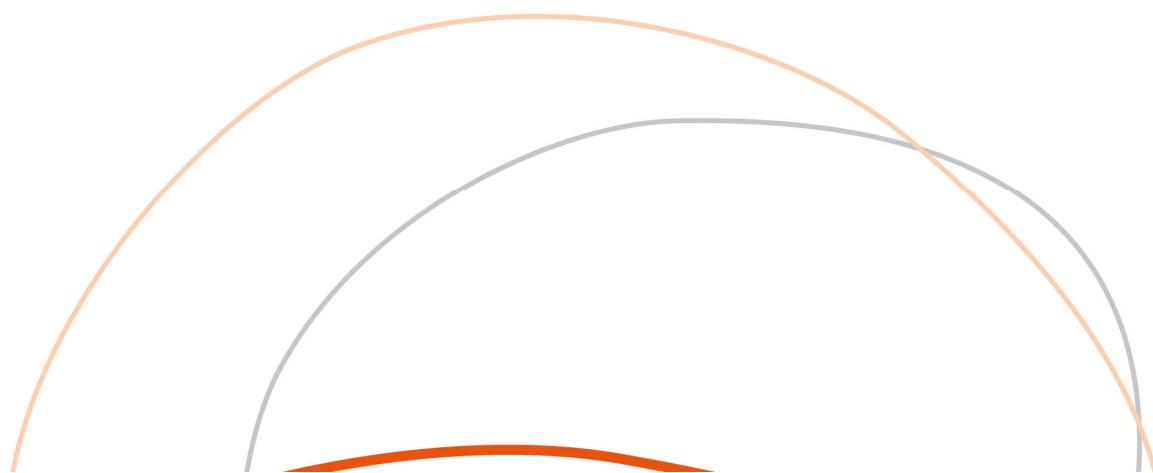
Forberedelser?!

Som nævnt i kap 12 kan meget af bibelarbejdet foregå på stedet, direkte fra "bladet", både på tomandshånd og i grupper. Men vi vil gerne udfordre dig til at lade bibelstudierne få større dybde, ved at du forbereder dig! Lad dig udfordre af den prioritering og praksis, som beskrives i ApG 17,11: *"... de modtog ordet med megen velvilje og granskede dagligt Skrifterne for at se, om det forholdt sig sådan."* Om ikke dagligt, så ... For når vi arbejder med det bibelske stof, bygger Ånden en bro i vores liv mellem Ordet og vores hverdag. Og hvis ikke Ordet kommer til at betyde noget i vores hverdag, ja, hvad skulle det da være godt for? Hebr 4,2 opmuntrer os til at lade Ordet "blive et med os" (N078) og derigennem til gavn for os!

Vi minder om **OFSA** - metoden, der hele vejen ligger nedenunder som en grundholdning i mødet med bibelteksterne.

- **O - opdage.** Hvad står der? Hvad siger denne tekst ord for ord ...?
- **F - forstå.** Hvad kan dette betyde? Hvad er meningen med det, der står skrevet?
- **S - sammenligne.** Genkender jeg dette fra andre vers, der siger det samme? Eller måske det modsatte? Hvordan passer dette ind i resten af det, jeg ved om, hvad Bibelen siger?
- **A - anvende.** Hvad kan dette betyde for mig i mit liv? Hvad bliver mit svar i holdninger og handlinger på Ordets tiltale til mig?

Til bibelstudierne er det godt at have en bibelordbog, en opslagsbog om Bibelen og gerne en elektronisk udgave af Bibelen.

a. Kapitelstudie

Vi studerer en bog i Bibelen, for eksempel Efeserbrevet eller Matthæusevangeliet.

*A. Det kan være godt først at lave en **oversigt** for at få et helhedsindtryk af brevet eller evangeliet. Her er nogle mulige elementer:*

1. Læs bogen igennem et par gange og notér
 - a. **temaer/emner/ord**, som ofte går igen
 - b. Er der et vers, der ofte går igen, kan du kalde det et **nøglevers**.
2. Lav en **grov disposition** over bogen ud fra, hvordan du mener, den er bygget op.
3. Lav forslag til en **titel** på bogen - noget, du synes sammenfatter dens hovedbudskab.
4. Lav en **oversigt** over bogens **historiske baggrund**.
 - a. Skrevet af hvem og til hvem.
 - b. Skrevet hvor og hvornår.
 - c. Hvorfor er den skrevet - forfatterens hovedsigte med bogen.
5. Hovedindtryk.
 - a. Hvilke tanker i bogen har talt specielt til dig?
 - b. Hvordan tror du, denne sandhed kan få betydning for dig?

*B. Så er tiden inde til at se på bogen eller brevet **kapitel for kapitel***

På tomandshånd eller i en gruppe er det naturligt at tage et kapitel pr. gang, men man kan selvfølgelig gå både hurtigere og langsommere frem.

1. Læs kapitlet et par gange og led efter det, du mener, er **hovedtanker**.
2. Lav en **disposition** over kapitlet ud fra det, du mener, er opbygningen.
3. Se lidt på **hvert vers** - eller dem, du synes er mest interessante.
 - a. Noter vigtige tanker.
 - b. Er der andre vers i Bibelen, som siger det samme eller måske det modsatte? (Krydshenvisninger)
 - c. Er der noget, du ikke forstår, og som du vil undersøge nærmere?
4. Vælg **nøglevers** - som du synes, opsummerer kapitlet.
5. Lav en **titel** på kapitlet - nogle få ord, som bliver "en knage" at hænge kapitlet op på.
6. Notér **hovedsandheder/hovedtanker**, som du mener, er vigtige i kapitlet.
7. **Anvendelse** - dit svar på Ordet.

Hvis alle punkterne i "oversigten" eller "kapitel for kapitel" er for omfattende, kan man vælge nogle af dem.

b. Versstudie

1. Vælg verset: for eksempel. Kol 3,16.
-

2. Hovedtanke: Hvad er hovedtanken eller -tankerne i verset?
3. Sammenhæng: Hvilken sammenhæng står verset i, i kapitlet eller i bogen?
4. Spørgsmål: Hvad tænker du på i det vers?
5. Anvendelse: Dit svar på Ordet.

c. Ordstudie

1. Vælg ordet: for eksempel fest, forsoning, vrede.
2. Find vers og afsnit, hvor ordet bruges.
3. Notér de betydninger, ordet har i de forskellige sammenhænge.
4. Spørgsmål: Hvad tænker du om dette ord?
5. Anvendelse: Dit svar på ordet.

d. Temastudie

1. Vælg tema: for eksempel nåde, givertjeneste, seksualitet, nadver, taknemlighed, grundfæstning, tilgivelse, lederskab.
2. Find aktuelle bibelvers/afsnit om temaet.
3. Notér hovedtanke(ne) i hvert af versene/afsnittene, som kaster lys over temaet.
 - a. Opsummer de vigtigste tanker om temaet.
 - b. Er der et vers eller afsnit, som opsummerer det vigtigste?
4. Notér eksempler fra dit eget liv eller fra andre kilder, som belyser emnet.
5. Spørgsmål, som du sidder med, der knytter til ved temaet.
6. Anvendelse: Dit svar på Ordet.

e. Personstudie

1. Vælg en person: for eksempel. Nehemias, Ruth, Maria Magdalene.
 2. Find vers og afsnit om personen.
 3. Saml fakta om personen.
 - a. Hvornår og hvor hun levede, familiesituation, venner, arbejde.
 - b. Ydre hændelser og forhold, som var med til at forme hende - gode og vanskelige.
 - c. Vigtige ting, som hun gjorde, og den indflydelse, hun fik.
 4. Opsummer vigtige ting ved personen som
 - a. positive egenskaber, holdninger, handlinger, som inspirerer til efterfølgelse.
 - b. negative egenskaber, holdninger, handlinger, som bør undgås.
 - c. eksempler på hendes møde med Gud, Jesus, Helligånden - og de konsekvenser, det fik.
 5. Spørgsmål, som du sidder med, der er knyttet til denne persons liv
 6. Anvendelse: Dit svar på ordet.
-